

gemeente
Schiedam

Samenwerken in Schiedam

Participatiegids Schiedamse samenleving

November 2021

Participatiegids Schiedamse samenleving

1.1 Voor inwoners, ondernemers, bewonersverenigingen en instellingen

Iedere inwoner en ondernemer van Schiedam heeft de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de toekomst van onze mooie gemeente. Bijvoorbeeld door mee te denken met projecten van de gemeente of door zelf initiatieven uit te voeren.

In deze gids staan de verschillende soorten initiatieven die mogelijk zijn, de afspraken in het participatiebeleid voor de Schiedamse samenleving en de werkwijze voor als u een initiatief wilt indienen.

1.1.1 Bewonersinitiatieven

Heeft u een goed idee voor uw wijk of stad? Bijvoorbeeld een leuke activiteit voor kinderen, de straat groener maken of een koffieochtend voor ouderen in de wijk. Voor elke wijk in Schiedam is er een wijkbudget beschikbaar. Ook is er een stedelijk budget beschikbaar voor als u een aanvraag wilt doen die niet voor één enkele wijk bedoeld is.

Uw aanvraag moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Het idee draagt bij aan de leefbaarheid en/of sociale samenstelling in de buurt of wijk.
- Er is aantoonbaar draagvlak voor het idee in de buurt/wijk.
- Het kan worden beheerd en onderhouden.
- Het is niet alleen voor persoonlijk gebruik.
- Het is niet in strijd met de wet en/of het gemeentebestuur.
- Het is betaalbaar binnen de beschikbare budgetten.
- De aanvrager vervult een actieve rol bij de uitvoering van het initiatief. Bijvoorbeeld door het betrekken van de omwonenden bij het initiatief.
- Het initiatief vindt plaats in Schiedam.

Wie beslist?

In iedere wijk is een regiegroep van bewoners. Zij bepalen of uw initiatief een bijdrage krijgt uit het wijkbudget. Regiegroepen bestaan uit maximaal zeven bewoners. De regiegroepen brengen bindend advies uit aan het college.

Straatteam

U kunt in uw straat een straatteam oprichten. De gemeente geeft bewoners die hun eigen team willen oprichten € 500,- subsidie per jaar. Hiermee kunt u allerlei activiteiten organiseren met uw burens. Een goede buur is immers beter dan een verre vriend! Er zijn nu al tientallen Schiedamse straatteams actief. Samen fleuren ze hun straat op met hangende bakken, organiseren ze leuke kinderactiviteiten, zetten hun eigen Facebookpagina op of een Whatsapp-alert om elkaar snel te informeren bij verdachte situaties.

Onderwerp op de agenda van de gemeenteraad zetten (burgerinitiatief)

De gemeenteraad vergadert over allerlei onderwerpen. Wanneer u vindt dat ze het eigenlijk nooit over een onderwerp hebben dat u belangrijk vindt voor de stad, kunt u dat onderwerp op de agenda van de gemeenteraad plaatsen. Dat kan via het Burgerinitiatief. Vaak is gewoon een brief aan de raad sturen, met een raadslid spreken of inspreken bij de vergadering makkelijker en sneller, maar de mogelijkheid van het Burgerinitiatief is er.

Spelregels

Uw onderwerp mag over bijna alles gaan. Maar er gelden wel een paar spelregels. Zo is het burgerinitiatief niet bedoeld voor klachten over en/of bezwaren tegen besluiten van het gemeentebestuur. Of voor onderwerpen waarover de raad geen besluit mag nemen. Daarnaast moet u laten zien dat er meer mensen willen dat de gemeenteraad met dit onderwerp aan de slag gaat. Dit doet u door minimaal honderd handtekeningen te verzamelen. Voor advies over of een burgerinitiatief voor u de beste weg is om uw onderwerp besproken te krijgen, of het aan de spelregels voldoet en hoe u dat aanpakt, kunt u advies vragen bij de griffie via Griffie@schiedam.nl.

Het uitdaagrecht (Right to Challenge)

Bij het Uitdaagrecht (ook wel Right to Challenge/R2C genoemd) kunnen bewoners taken van overheden overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Hiermee wordt de overheid "uitgedaagd". Initiatiefnemers krijgen met Right to Challenge daadwerkelijk de mogelijkheid om hun idee te gaan uitvoeren. Er zijn verschillende uitdagingen mogelijk:

- Onderhoud van openbaar groen.
- Onderhoud en beheer van speelplekken.
- Ontwerpen van een inrichtingsplan van een straat door bewoners die zelf over ontwerpexpertise beschikken.

- Zelfbeheer van buurthuizen, organisatie van dagbestedingsactiviteiten.

Hoe kan ik een initiatief indienen?

Dit kan via de wijkbudgetten op www.schiedam.nl/a-tot-z/wijkbudgetten of via contact@schiedam.nl. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het Participatie Advies Team (PAT) hier op den duur de ingang voor gaat zijn.

1.1.2 Afspraken

De gemeente is heel blij met alle inwoners die hun meningen en ideeën laten horen. De gemeente hoopt natuurlijk dat u als bewoners ook een tevreden gevoel overhoudt aan zo'n participatietraject. Hieronder beschrijven we op welke manier we dat proberen te doen.

Invloed

De gemeente vraagt u om mee te denken of te doen wanneer u ook echt invloed heeft. Als er beperkt invloed is, door bijvoorbeeld kaders die zijn gesteld, zoals bijvoorbeeld een budget of wettelijke regels, dan laten wij u die van tevoren weten. Is er helemaal geen invloed, omdat zaken al vast staan, dan vragen we u niet om mee te denken of te doen. De gemeente wil dan liever goed informeren en helder communiceren.

Inbreng zichtbaar

Wanneer u meedenkt bij een project, beleid of de uitvoering ervan dan kunt u ervan op aan dat wij iets met uw inbreng doen. U krijgt hier altijd een terugkoppeling van met een duidelijke uitleg hoe wij uw bijdrage hebben verwerkt. Als u met suggesties of ideeën kwam, die niet uitvoerbaar bleken of niet zijn meegenomen in het eindresultaat, dan krijgt u uitleg over waarom wij die keuze hebben gemaakt.

Goed geregeld

Dat betekent dat wat we uit de stad ophalen, we ook gebruiken en dus niet dat het college of de raad ineens anders beslissen. Dat spreken we namelijk af voordat we met een traject starten.

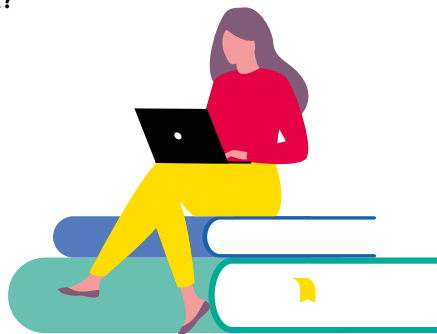
Het kastje en de muur op dezelfde plek

Wij sturen u niet meer van hot naar her. We gaan u ook niet te pas en te onpas lastigvallen met allemaal vragen vanuit de gemeente over projecten, beleid en uitvoering. We doen dat alleen als we weten dat u er wat aan heeft. U idee of initiatief is leidend. Het Participatie Advies Team (PAT) is daarom uw ingang tot de gemeente. Hier kunt u terecht met vragen over participatie of met uw goede idee voor Schiedam.

Wat kunt u van de gemeente verwachten?

Huiswerk gedaan

Voordat we u vragen om mee te denken heeft de gemeente haar huiswerk gedaan. Dit betekent dat we vooraf goed hebben nagedacht over het participatietraject. Het is duidelijk wat er al vast ligt en waarop u nog invloed kunt uitoefenen. Ook zijn er al antwoorden op belangrijke vragen.

Expertise

De gemeente zorgt dat de juiste kennis en experts aan tafel zitten tijdens participatietrajecten om alle vragen te beantwoorden.

Verskillende mogelijkheden om mee te doen

De gemeente zorgt ervoor dat u op verschillende manieren uw mening kunt geven of mee kan denken. Bijvoorbeeld door een enquête te versturen en ook een bewonersavond te organiseren of een klankbordgroep op te richten. Als u niet naar de avond kan of wil komen, dan geeft u uw mening via de enquête. Het is vaak wel zo dat we in een klankbordgroep samen besluiten nemen. Hier kunt u dus meer invloed uitoefenen dan als u alleen een enquête invult.

Begrijpelijke communicatie

Gemeenten zijn vaak heel goed in het schrijven van onbegrijpelijke, stoffige teksten.

U mag van de gemeente verwachten dat we u brieven sturen in begrijpelijke taal, zodat de inhoud voor iedereen duidelijk is.

Duidelijke terugkoppeling

De gemeente koppelt altijd terug en laat u weten wat we met uw mening of idee hebben gedaan.

Wat verwacht de gemeente van u?

De gemeente Schiedam verwelkomt alle inwoners die willen meedenken. Om op een goede manier samen te werken, verwachten wij ook een aantal dingen van de inwoners.

Een positieve houding

Samenwerken doen we om met elkaar een mooi resultaat te behalen. Hier hoort een open en positieve houding bij. We luisteren naar elkaar en hebben respect voor elkaars standpunten.

Participatie gaat over samenwerken

Participatie betekent niet 'je zin krijgen' als je hebt meegedacht. In Schiedam zijn de meeste mensen het daar gelukkig wel over eens. Het gaat wel over samenwerken. Al is de uitkomst niet altijd helemaal naar wens, als er goed is samengewerkt, als mensen op tijd zijn betrokken, als er goed naar ze is geluisterd en hun zorgen serieus worden genomen, dan groeit het vertrouwen. Zo behandelen we elkaar met respect.

Rekening houden met andere meningen

Zoveel mensen, zoveel meningen. Ook in participatietrajecten zitten er verschillende meningen aan tafel. Het is dus belangrijk om verder te kijken dan uw eigen mening en samen tot het beste resultaat te komen. Het doel is om het beste resultaat voor een zo groot mogelijke groep te behalen, zonder hierbij bepaalde groepen te benadelen.

Voorkom belangenverstrengeling

Als u meedenkt met de gemeente doet u dit als inwoner of misschien als ondernemer. Zit u aan tafel vanuit meerdere belangen, dan kan dat voor problemen

zorgen en dat willen we dan ook liever niet. Als u als inwoner voor een bepaald project in een klankbordgroep zit, dan kunt u bijvoorbeeld als ondernemer geen werkzaamheden meer doen voor dit project.

1.2 Voor initiatiefnemers en projectontwikkelaars

Uitleg omgevingswet en participatie

Dit informatiepakket is voor iedereen met een initiatief of een goed plan voor de fysieke leefomgeving van Schiedam. Met de komst van de nieuwe Omgevingswet bent u straks als initiatiefnemer namelijk zelf verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving bij uw plannen. Dit informatiepakket helpt u als initiatiefnemer om een participatietraject vorm te geven. Ook geeft het u inzicht in waar de gemeente op let bij de beoordeling van uw aanvraag.

In Schiedam wonen en werken we met veel mensen in een relatief klein gebied. De gemeente Schiedam vindt het dan ook heel belangrijk om plannen en initiatieven voor de fysieke leefomgeving in samenspraak met de inwoners, ondernemers, bedrijven en maatschappelijke organisaties te ontwikkelen. Door samen te werken komen we tot kwalitatief betere plannen.

Wat is participatie

Als initiatiefnemer heeft u een goed idee voor de buitenruimte in Schiedam. U bent natuurlijk niet de enige gebruiker van deze ruimte en daarom vraagt u aan de andere bewoners of bedrijven in dit gebied wat ze van uw idee vinden en of ze uw plan misschien nog beter kunnen maken. Dat noemen we participatie. We vragen andere mensen om mee te denken in een initiatief.

Participatie binnen de Omgevingswet

Initiatiefnemers die de omgeving betrekken bij hun plannen, krijgen hier waardevolle inzichten en betere plannen voor terug. De omgeving vroeg bij een traject betrekken, voorkomt vaak bezwaren in een later stadium.

Wel of geen participatie

Soms is het niet nodig om een (groot) participatietraject te starten. Bijvoorbeeld als het initiatief geen consequenties heeft voor de omgeving. Daarom is participatie niet per definitie verplicht en altijd vormvrij. Het ontbreken van een participatieproces is dus op zich geen reden om een vergunning te weigeren.

1.2.1 Hoe gaat u als initiatiefnemer te werk?

De initiatiefnemer is dus aan zet om een participatietraject te organiseren. Maar hoe doet u dat nou op een goede manier? Wij helpen u graag met een aantal tips. Net als

plannen en projecten verschillen ook buurten en wijken van elkaar. Een participatietraject is dan ook altijd maatwerk. Wel kunt u zichzelf een aantal vragen stellen om tot een effectief participatietraject te komen. We hebben om deze reden onderstaand stappenplan opgesteld:

1. Het doel van participatie

Participatie is geen doel op zich. U gaat de omgeving betrekken met een doel. Misschien wilt u uw plannen laten aansluiten op de wensen van de omgeving, of wilt u de omgeving een bepaalde keuze voorleggen? Ook het creëren van bewustwording voor de plannen kan een doel zijn. De eerste stap is om te bepalen wat uw doel is. Probeer dit zo specifiek mogelijk te maken. Hieronder staan een aantal voorbeelden van doelen:

- Plannen afstemmen op behoeften belanghebbenden
- Kwaliteit van plannen verhogen
- Steun vinden in uw buurt of wijk voor uw plannen
- Keuzes maken
- Prioriteiten stellen
- Meninge peilen
- Bewustwording creëren
- Kennis ophalen en/of vergroten
- Samenhang tussen groepen versterken
- Vertrouwen in de projectorganisatie vergroten

2. Breng de belanghebbenden in beeld

Een analyse van de belanghebbenden helpt u om een succesvol participatietraject te organiseren. Als u immers weet wie u wilt vragen te participeren in uw project, dan kunt u de belanghebbenden heel gericht benaderen en uw aanpak waar mogelijk afstemmen op hun interesses en wensen. Denk aan buurtbewoners, omwonenden, bedrijven en ondernemers, maatschappelijke organisaties, de gemeente en

belangengroepen. Tip: kijk hierbij breder dan alleen de mensen die bijvoorbeeld tegenover het flatgebouw wonen.

3. Bepaal de ruimte voor invloed

Waarover kunnen belanghebbenden nog meedenken in uw initiatief? Veel zaken liggen waarschijnlijk al vast in uw plan. Bijvoorbeeld door wet- en regelgeving, door de financiële mogelijkheden of bepaalde uitgangspunten, zoals het aantal te bouwen woningen. Maar er zijn ook onderdelen waarop de omwonenden nog invloed kunnen uitoefenen. Om teleurstellingen in het participatietraject te voorkomen, is het belangrijk om duidelijk te zijn in de onderwerpen die al vast liggen en waar de ruimte voor invloed ligt.

4. Bepaal de mate van invloed

Binnen uw initiatief kunt u belanghebbenden een bepaalde mate van invloed geven. Zo kunt u omwonenden vragen om te reageren op de plannen die u heeft gemaakt en bijvoorbeeld te kiezen welke kleur iets moet worden. U kunt de omgeving ook een beslissende stem geven in het uiteindelijke ontwerp. Voorwaarde voor effectieve participatie is dat betrokkenen vooraf weten welke invloed zij hebben, welke ruimte voor invloed er is en wat het uiteindelijke doel is. Meer invloed is niet per se beter. Het gaat om de reële invloed die u belanghebbenden kan geven binnen uw initiatief. Wees heel duidelijk in de ruimte voor participatie tegenover betrokkenen.

5. Kies de juiste middelen

Probeer met uw communicatie- en participatiemiddelen aan te sluiten bij de omgeving. Er zijn genoeg laagdrempelige vormen waarmee belanghebbenden kunnen meedenken op een moment en in een mate die goed past bij hun wensen en leefstijl. Bijvoorbeeld een digitale enquête die ze kunnen invullen of een inloopbijeenkomst in de straat waar ze even kunnen binnenlopen. Maar u kunt ook individuele gesprekken voeren of een digitale bijeenkomst organiseren.

6. Nodig ze uit en ga in gesprek

De eerste communicatie start vaak met de uitnodiging. Zorg dat u deze tijdig verstuurt en breng alle belanghebbenden op de hoogte van uw initiatief, de impact voor de omwonenden en nodig ze uit om in gesprek te gaan. Vervolgens gaat u in gesprek met de middelen die u heeft gekozen.

7. Leg vast en koppel terug

De uitkomsten van de gesprekken met belanghebbenden bieden u wellicht nieuwe inzichten om te verwerken in uw conceptplan. Daarnaast legt u de uitkomsten van de gesprekken vast in een verslag. In dit verslag staan alle ideeën, bezwaren en wensen die uit de gesprekken zijn gekomen. Ook beschrijft u wat u met deze punten heeft gedaan. Dit verslag koppelt u samen met het conceptplan terug aan de belanghebbenden.

8. Dien uw vergunningaanvraag in

Na afronding van het participatietraject is het tijd om uw conceptplan en het participatieverslag te maken en uw aanvraag voor een omgevingsvergunning in te dienen. Voeg bij uw aanvraag de gespreksverslagen toe en maak ook een korte samenvatting van het participatieproces. In het volgende hoofdstuk ziet u op welke punten de gemeente uw participatietraject toetst. Probeer zoveel mogelijk van deze punten op te nemen in uw aanvraag. Dit helpt bij de besluitvorming.

1.2.2 Rol van de gemeente

Het college van Burgemeester en Wethouders neemt een besluit over uw aanvraag voor een omgevingsvergunning. Bij het beoordelen van de vergunningsaanvraag, weegt ook het participatietraject mee. Hierbij houdt de gemeente rekening met de omvang en complexiteit van uw initiatief. De gemeente let op de volgende onderdelen:

Wie zijn er betrokken?

- Welke groepen zijn betrokken?
- Hoe groot is de impact voor de betrokkenen?

Hoe zijn ze betrokken?

- Hoe zijn de betrokkenen uitgenodigd en geïnformeerd?
- Welke participatievormen of -instrumenten zijn ingezet?
- Welke vragen zijn er gesteld aan de betrokkenen?
- Wat was de ruimte voor invloed? Wat lag al vast en wat niet?

Wat is er met de uitkomsten gedaan?

- Wat waren de uitkomsten?
- Is er teruggekoppeld aan de betrokkenen?
- Hoe staan betrokkenen tegenover de aanvraag? Positief, neutraal, negatief?
- Zijn de uitkomsten verwerkt in het eindproduct en hoe is dit gedaan?

1.2.3 Participatietips

Er zijn een aantal praktische tips die u kunnen helpen om uw participatietraject uit te voeren:

- Beloof wat u waar kunt maken en maak waar wat u belooft.
- Stel vooraf duidelijke kaders: waarover kunnen mensen wel meepraten, en waarover vooral niet.
- Bied mensen de mogelijkheid om op hun eigen gekozen moment inbreng te leveren. Zorg dat iedereen de kans krijgt om deel te nemen. Geef ruimte aan mensen die verlegen zijn en laat “schreeuwers” niet de overhand krijgen.

- Combineer meerdere instrumenten en offline- en onlinemethoden om een zo breed mogelijke doelgroep te bereiken.
- Zorg voor een goede moderatie van de inbreng (ervaren voorzitter bij een bijeenkomst, een moderator op websites).
- Doe het samen; kom met ideeën, niet met plannen.
- Zorg voor een goede terugkoppeling en maak duidelijk wat u met de inbreng van (een) stakeholder(s) heeft gedaan.
- Kies een geschikt moment: houd rekening met feestdagen, vakanties, voetbalwedstrijden, etc.
- Laat activiteiten in de wijk of op locatie plaatsvinden. Heeft u een heel lang (dag) programma? Zorg voor afwisseling van omgeving.
- Leg snel een contactenlijst aan die makkelijk aan te vullen is met iedereen die aanwezig is geweest of u gesproken hebt.
- Gebruik begrijpelijke taal.
- Bedenk van tevoren goed wat de ‘opbrengst’ moet zijn van de communicatie. Moet de nadruk liggen op informeren, betrekken, consulteren of activeren? Wat moet de communicatie gaan opleveren?
- Een goede informatievoorziening legt de basis voor een goed participatieproces.
- Wat doet u met de mensen die u niet bereikt? Denk hierover na.
- Maak foto's. Deze kunt u gebruiken in de terugkoppeling, nieuwsbrief en andere communicatiekanalen (website, sociale media, etc).
- Evalueer de participatie.

Hulp nodig?

Met dit informatiepakket willen wij u helpen om een effectief participatieproces vorm te geven. De gemeente Schiedam kan u eventueel helpen, bijvoorbeeld bij het in beeld brengen van belanghebbenden of het kiezen van de beste participatievormen. De wijkregisseurs en communicatieadviseurs van de gemeente Schiedam hebben veel kennis van participatie en weten wat er leeft in de Schiedamse wijken en buurten.